

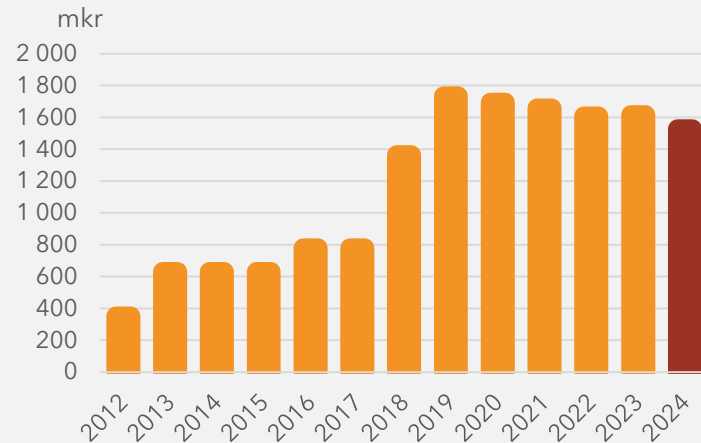
RPO psykisk hälsa Sydöstra Sjukvårdsregionen

Gemensamt möte kommuner och
regioner 240304

Satsningar inom området psykisk hälsa och suicidprevention

- Totalt **15 miljarder kronor** har fördelats till regioner och kommuner under perioden 2012-2024
- För år 2024: totalt 1 560 000 000 kronor, varav 1 527 000 000 fördelas till regioner, kommuner och län

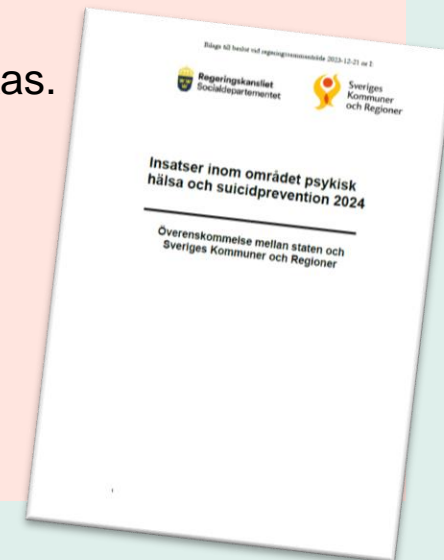

Överenskommelsen 2024 godkändes av båda parterna 21 december 2023

Staten och SKR är överens om att:

- ✓ Psykisk hälsa och suicidprevention behöver uppmärksammas inom folkhälsopolitiken.
- ✓ Vården och omsorgen behöver bli mer jämlik, personcentrerad och tillgänglig.
- ✓ Vissa grupper behöver uppmärksammas särskilt.
- ✓ Det suicidpreventiva arbetet behöver utvecklas och stärkas.

[Läs mer om överenskommelsen](#)

Målsättning för överenskommelsen 2024

- Öka tillgängligheten till vård och stöd av god kvalitet och att främja psykisk hälsa och förebygga och motverka psykisk ohälsa och suicid för personer i alla åldrar.
- Bidra till ökad jämlikhet i hälsa, jämställdhet mellan kvinnor och män och att stärka barnrättsperspektivet i enlighet med bl.a. barnkonventionen.

Psykisk hälsa och suicidprevention 2024

- Inga större förändringar i målsättningen och inriktningen jämfört med tidigare år.
- Förstärkt satsning på 803 miljoner kr för barns och ungas psykiska hälsa.
- Utökning av medel till länsgemensamma insatser till 724 miljoner kr.
- Riktade medel till ungdomsmottagningar och för fortsatt utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner är borttaget.

[Läs mer om överenskommelsen](#)

Insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2024 – Fördelning av medel

Till regionerna:	Kronor
Främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid bland barn och unga. Fördelas efter andelen barn och unga 0–25 år.	553 000 000
För kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.	100 000 000
För att stärka den psykiatriska traumavården. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.	50 000 000
Totalt till regionerna:	703 000 000
Till kommunerna:	
För kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.	100 000 000
Totalt till kommunerna:	100 000 000
Länen (kommunerna och/eller regionerna):	
Stärka det gemensamma arbetet för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid bland barn och unga samt insatser för att skapa en mer sammanhållen vård och omsorg. Fördelas efter andelen barn och unga 0–25 år.	250 000 000
En mer sammanhållen, behovsanpassad och personcentrerad vård och omsorg för personer med samsjuklighet eller omfattande behov. 5 miljoner per län och resten fördelat efter befolkningsmängd.	250 000 000
En systematisk patient-, brukar- och anhörigmedverkan i vården och omsorgen. Medlen fördelas med 1 miljon per län, förutom de tre storstadslänen som tilldelas 2 miljoner vardera.	24 000 000
Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.	200 000 000
Totalt till länen:	724 000 000
Utvecklingsmedel till SKR för samordning och stöd:	
Utvecklingsarbete och samordning av stöd till kommuner och regioner.	33 000 000
Totalt hela överenskommelsen:	1 560 000 000

Insatser som SKR ska genomföra inom ramen för överenskommelsen

- Stärka samverkan och samarbete med Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen, och andra berörda myndigheter.
- Verka för stöd till uppföljning och analyser som kan vara av intresse för kommuner och regioner.

Stödja kommuner och regioner

- att använda bästa tillgängliga kunskap, inbegripet nationella riktlinjer, vård- och insatsprogram och andra kunskapsstöd,
- i att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid, inbegripet att utveckla kunskapen om psykisk hälsa bland barn och unga t.ex. genom ändamålsenliga digitala lösningar.

Stödja kommuner och regioner

- att skapa förutsättningar för att barn och unga får vård i tid och på rätt vårdnivå, inbegripet att stödja utvecklingen inom barn- och ungdomspsykiatri,
- i den pågående omställningen mot en god och nära vård avseende arbetet med psykisk hälsa, psykisk ohälsa och suicidprevention,
- i arbetet med att minska antalet sjukskrivningar i psykiatriska diagnoser, en god kompetensförsörjning och en god arbetsmiljö, och
- i utvecklingen av vården och omsorgen för personer med allvarliga, långvariga eller livslånga psykiatriska tillstånd eller för personer med stora samordningsbehov.

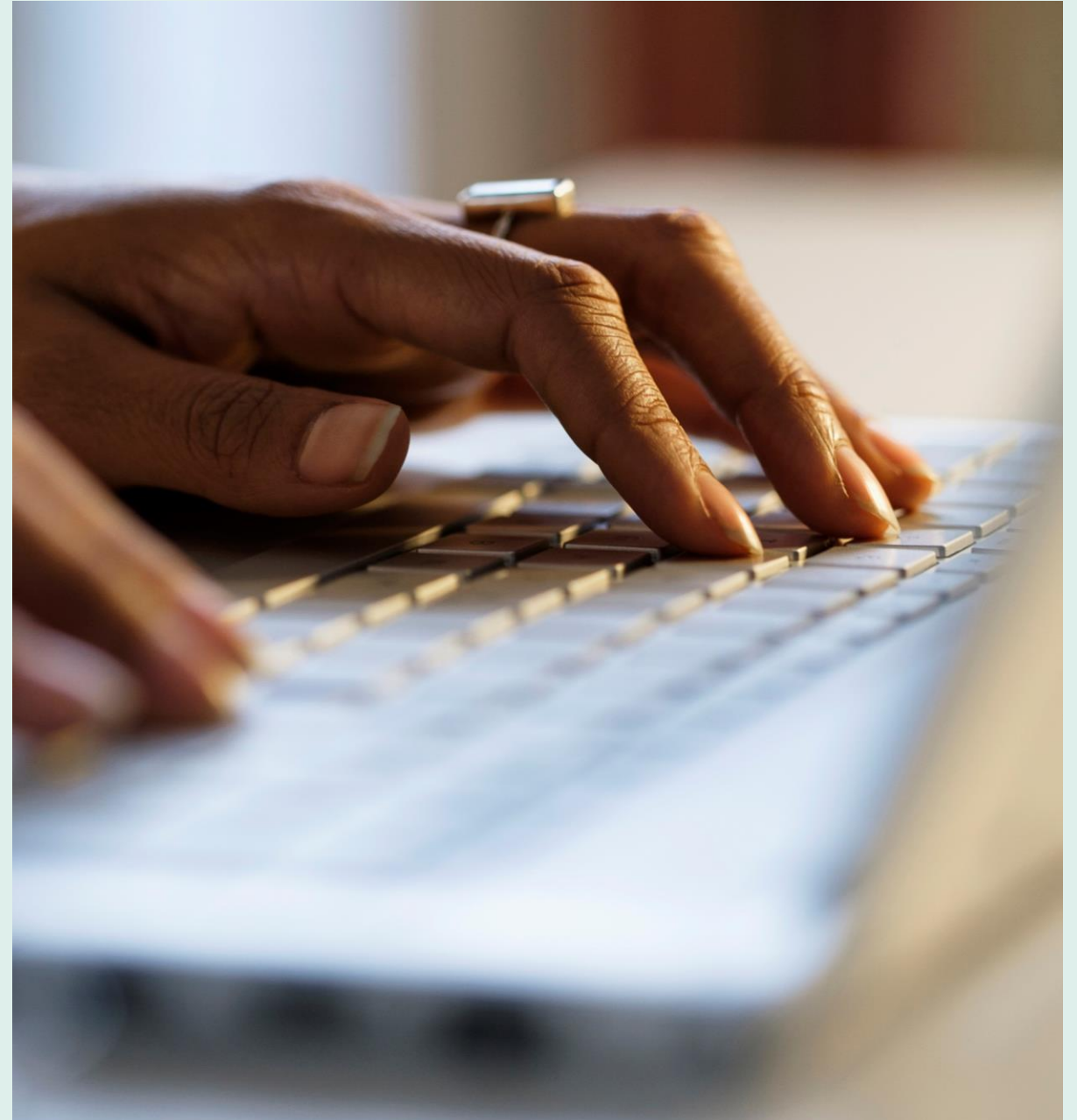
Utbetalning och rekvirering av medel

- Medlen till kommuner och regioner utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2024.
- Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av bilagan till överenskommelsen.
- Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2025.

Redovisning av insatser från kommuner och regioner

- Kommuner och regioner ska redovisa de insatser som har genomförts med stöd av medlen från överenskommelsen samt användning och förbrukning av medel för verksamhetsåret 2024.
- I detta ingår att redovisa resultat, eventuella effekter och måluppfyllelse av vidtagna insatser. Redovisningen ska lämnas i det enkätverktyg som tillhandahålls av Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten.

Samsjuklighetsutredningen – En reform med tio bärande delar

1. All behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård.

2. Behandlingen ska ges samordnat med behandling av andra psykiatriska tillstånd.

3. Sprututbyte ska utvecklas till lågröskelmottagning som alla regioner ska erbjuda.

4. Uppsökande och förebyggande insatser, social trygghet, anhörigstöd samt insatser till barn och unga ska vara fortsatt och förtydligat uppdrag för socialtjänsten.

5. Regionerna ska ta ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser på HVB.

6. En samordnad vård- och stödverksamhet för dem med stora samordningsbehov ska finnas överallt.

7. Tillgången till personliga ombud ska öka för personer med samsjuklighet.

8. Ett program för förstärkt brukarinflytande och minskad stigmatisering ska bedrivas.

9. Sammanhållen uppföljning ska ske utifrån målbilder som tagits fram tillsammans med personer med samsjuklighet och anhöriga.

10. En behovsanpassad tvångsvårdslagstiftning där hälso- och sjukvården ansvarar för tvångsvård vid skadligt bruk och beroende ska utformas.

Vad händer nu? Hur bereds förslagen på regeringskansliet?

- Det är Jakobs Forssmeds fråga.
- Tidöavtalet är bindande.

Beredningen är i ett analysläge:

- Vad är redan gjort?
- Vad saknas?
- Identifiera vad som ska samberedas.
- Nya kostnadsberäkningar.

Tidöavtalet: Överenskommelse för Sverige

Samarbetspartierna... är överens om att ta ansvar för Sverige i ett gemensamt samarbete under mandatperioden 2022–2026.

Samarbetet ska lägga grunden för en långsiktigt hållbar samverkan, med syftet att genomföra reformer som löser de stora samhällsproblem Sverige har på områden såsom bland annat kriminalitet, migration, integration, ekonomi, skola, hälso- och sjukvård, energi och klimat...

Stärk beroendevården

- *Personer med missbruksproblematik och beroendesjukdom ska ges en sammanhållen vård och behandling.*
- *Ansvaret ska ligga på regionerna och en långsiktig plan ska arbetas fram för en bättre beroendevård i hela landet.*
- *Stöd till närstående och barn behöver utvecklas, bland annat genom stödlinjer.*
- *Socialtjänstens ansvar för stöd i vardagen, till exempel i form av boende, sysselsättning och hjälp att utveckla egna resurser, ska kvarstå.*

Omställning till en hållbar socialtjänst

- Ny lagstiftning
- Nya arbetssätt

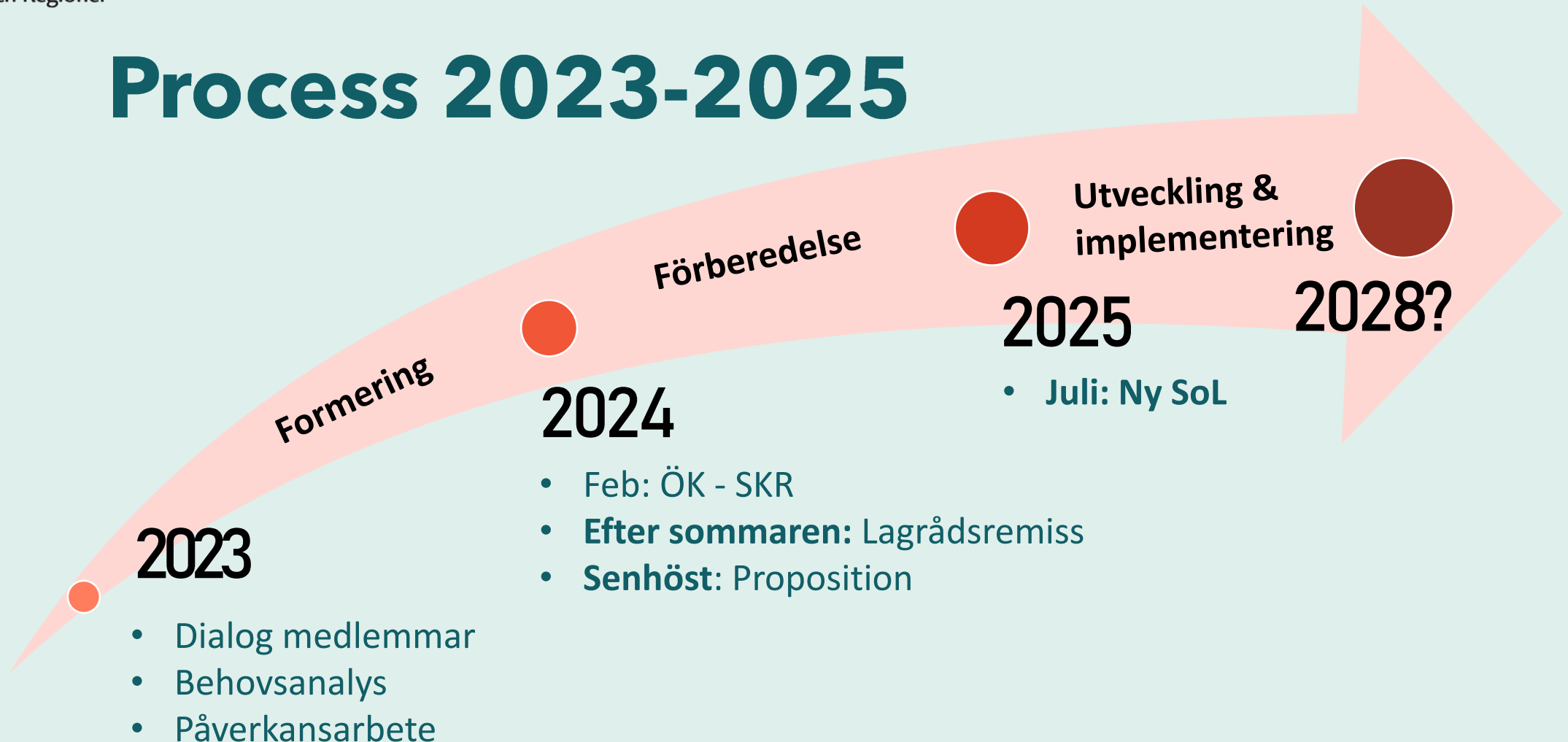
Framtidens socialtjänst

De större förslagen bildar en helhet

- Främja *jämlika* och *jämställda* levnadsvillkor
- Förebyggande perspektiv och lättillgängliga
- Möjlighet att tillhandahålla insatser utan behovsprövning
- Kunskapsbaserad – vetenskap och beprövad erfarenhet
- En ny lag om socialtjänstdataregister – *under utredning*
- Samhällsplanering
- Planering av insatser för enskilda inom alla verksamhetsområden

Process 2023-2025

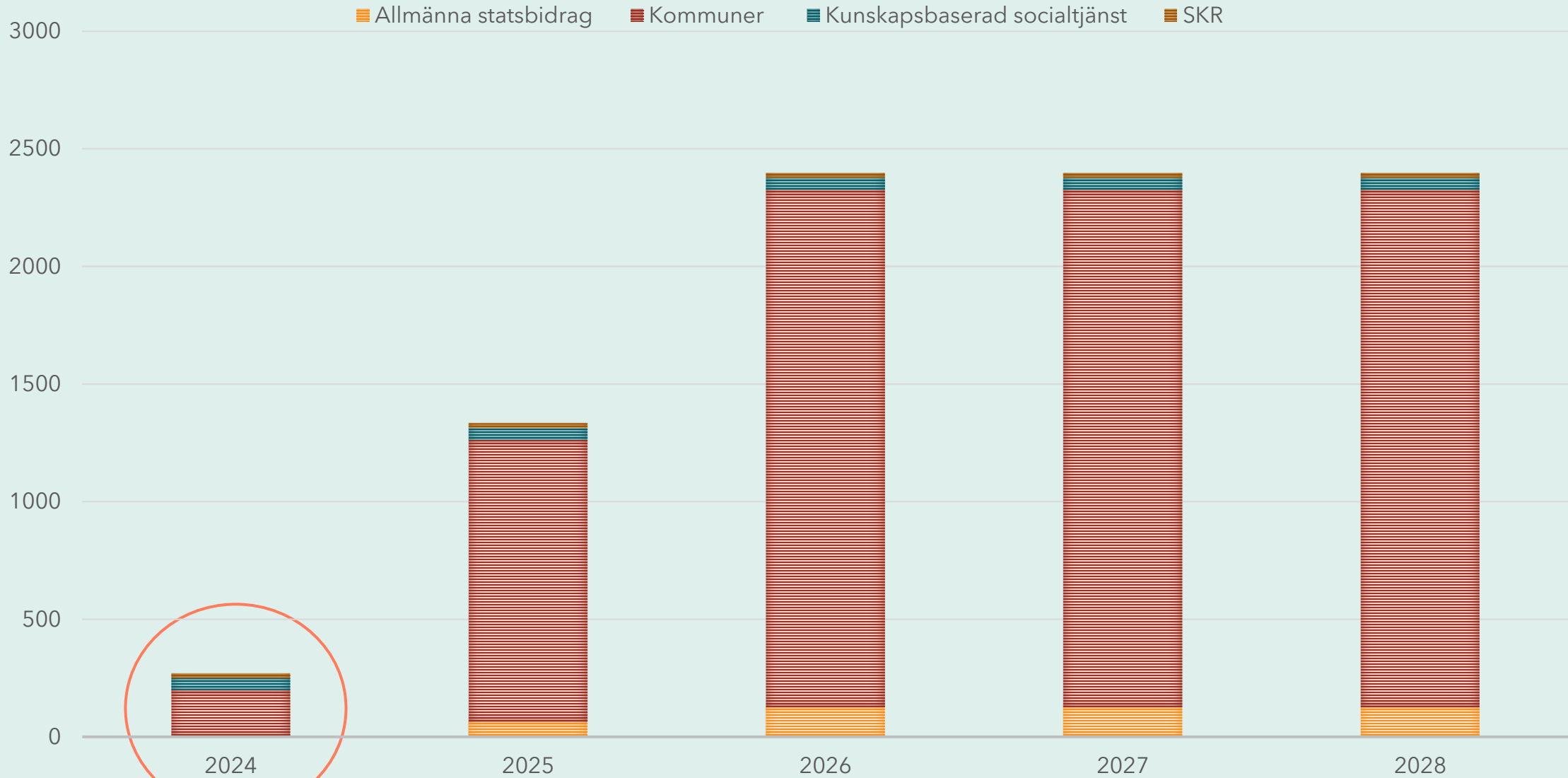

[Socialtjänstens omställning - SKR](#)

Hur vi möter utmaningarna - enligt regeringen

- För att åstadkomma verklig förändring krävs en långsiktig omställning.
- Socialtjänsten behöver skifta fokus till ett mer förebyggande arbete och tidiga insatser.
- I praktiken ex nya former av öppna verksamheter eller andra lågtröskelverksamheter.
- Bredda socialtjänstens uppsökande verksamhet.
- Utveckla samverkan med andra huvudmän (såsom skolan och polis, samt med civilsamhällets organisationer).
- Verksamhet behöver utgå från bästa tillgängliga kunskap.
- Statistiken inom socialtjänsten på nationell nivå behöver stärkas.

Regeringens satsning 2024-2028

Fördelning av medel 2024

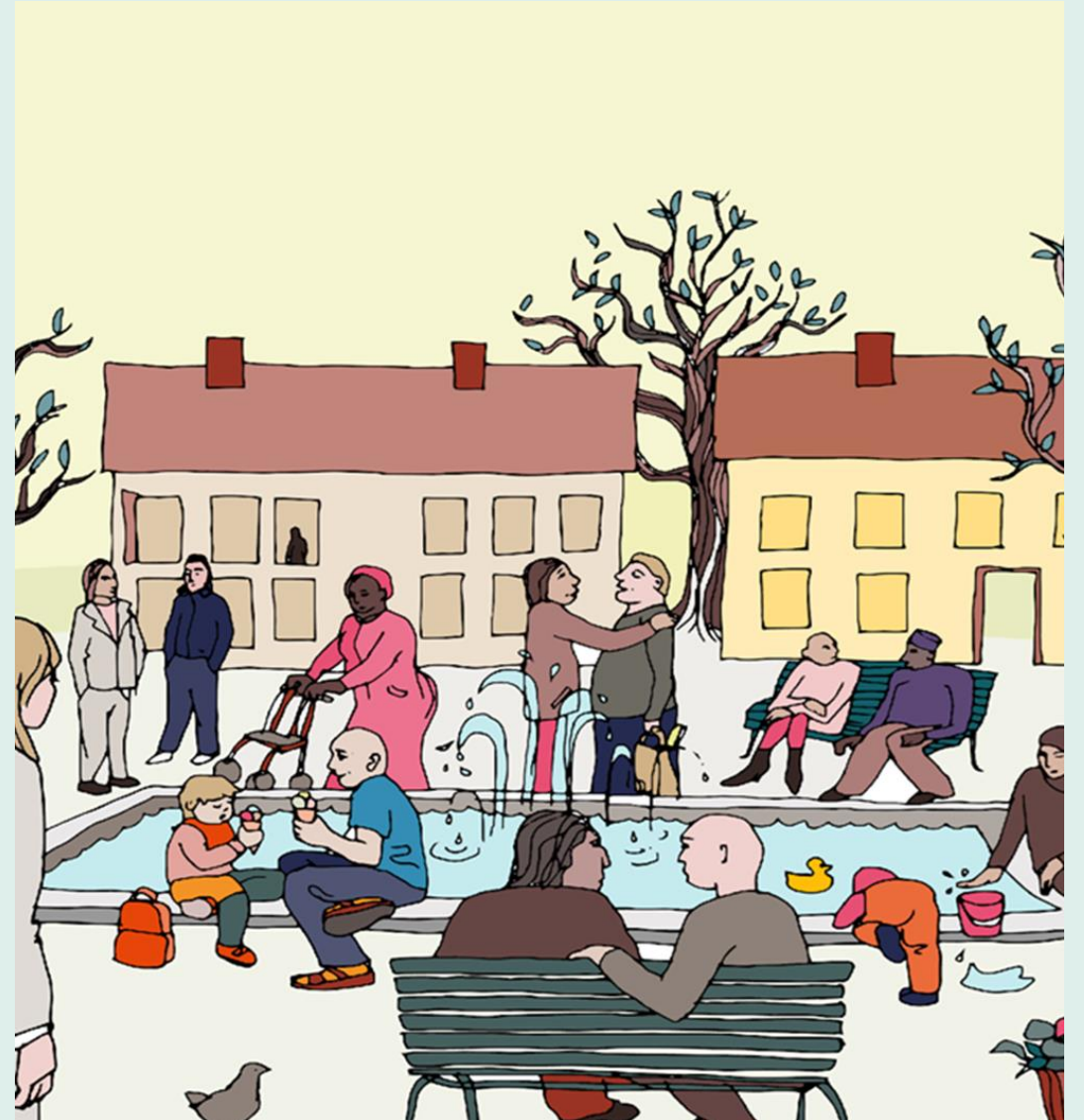
- 650 tkr per kommun (lika fördelning).
- Kommunerna får använda medel till att genomföra läges- och behovsanalyser och planering inför den nya socialtjänstlagen.
- Rekvireras av respektive kommun från Socialstyrelsen utan ansökningsförfarande.
- *SKR har inte medverkat i samtal om fördelningen.*

Prioriterade områden ÖK 2024

- 1. En mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst**
Förebyggande arbete kan förhindra eller motverka att ett behov eller problem uppstår, men även att redan uppkomna behov eller problem upprepas, förvärras eller blir mer omfattande. Med förebyggande arbete kan även framtida behov fördröjas.
- 2. En kunskapsbaserad socialtjänst**
Målet med kunskapsstyrningen inom socialtjänsten är att bästa tillgängliga kunskap används och att ny kunskap kontinuerligt utvecklas, delas och omsätts av professionen.

Ovanstående prioriteringar har bereds klart inom regeringskansliet – övriga delar är fortfarande under beredning.

Inom ramen för arbetet ska SKR

Stödja

- kommunernas strategiska arbete för omställningen,
- kommuners erfarenhetsutbyte och gemensamma lärande samt stimulera samverkan mellan kommuner,
- kommuners arbete med att utveckla ledning, styrning och uppföljning för att aktivt arbeta med omställningen,

Stödja

- utvecklingen av lätt tillgängliga och förebyggande arbetssätt,
- länets kommuner i läges- och behovsanalyser inför en ny socialtjänstlag.
- Verka för stöd till uppföljning och analyser som kan vara av intresse för flera kommuner, och
- bidra till spridning av metoder och arbetssätt som bygger på bästa tillgängliga kunskap.

Tack för att ni lyssnat!

mikael.malm@skr.se

